

חוקן ע"י כולל עיין הדף

ת.ד. 43087, הר נוף, ירושלים • מיקוד 91430

טל/פקס 6515004 (אחה"צ) ilco@dafyom.daff

מנחות דף קט.

האומר "הרי עלי עולה שאקריבנה בבית חוניו" - והקריבה בבית חוניו, מה הדין?

האם חייב כרת משום שחוטי חוץ?	האם הוי עולה?	
לרב המנונא: חייב לרבא: פטור	לרב המנונא: הוי עולה ² לרבא: הוי דורון ³	לרבנן - יצא ¹
פטור	לא הוי עולה ⁴	לר' שמעון

האומר "הריני נזיר שאגלח בבית חוניו" - מה הדין?

האם יכול לגלח ולהביא קרבנות במקדש	האם מותר לשתות יין	
יכול ⁶	אסור ⁵	לרבנן
אינו יכול	מותר	לר' שמעון

¹ פי' שיצא ידי חובת נדרו ואין צריך להביא עולה אחרת.

² הוקשה לגמ' למה לרבנן אינו חייב באחריותה הרי לרבנן לכאורה נדר עולה גמורה, וכשהקריבה בבית חוניו הוי שחוטי חוץ ואיך יצא ידי נדרו. ותירץ רב המנונא, "נעשה כאומר הרי עלי עולה על מנת שלא אתחייב באחריותה", פי' דכיון שאמר שיקריבנה בבית חוניו הרי שהתנה שיפטור מאחריות נדרו כשיקריבנה בחוץ.

³ הוקשה לרבא מסיפא גבי נזיר, דאמרין "הריני נזיר שאגלח בבית חוניו", ושם א"א לומר שהוא נזיר גמור ומה שאמר ע"מ שאגלח בבית חוניו הוא לפטור עצמו מאחריות, כיון שגם אם זה כוונתו מ"מ נזיר הוא - ועד שלא יביא קרבנותיו במקדש לא יצא מידי נזירותו, ואיך אמרו רבנן "אם גילח בבית חוניו יוצא". ולכך מפרש רבא בין בעולה ובין בנזירות דאין זה עולה ונזירות גמורים, ולגבי עולה הוא התכוין לשם דורון ולא חל עליה שם עולה, ולכן גם פטור משום שחוטי חוץ. [ובשיטת רבא יש להבין: חדא, דא"כ איך אמרין שיקריבנה במקדש, הא הוי חולין בעזרה. ועוד, במה נחלקו רבנן ור' שמעון. ועל כרחק לומר שמה שאמר רבא שהוא רק דורון, זה דוקא באופן שלבסוף הלך והקריבה בבית חוניו, שאז מתברר שכוונתו היתה רק לדורון. אולם אם הקריבה במקדש, חזינן ודאי שכוונתו לשם עולה ממש, ובאמת כך צריך לעשות לכתחילה להקריבה במקדש וכפשטות לשונו. וכן הענין בנזיר, ובאמת שבנזיר כבר מפורש כן בתוס' בנזיר (דף יא. ד"ה דהוי, ע"ש) וע' להלן. ור"ש ס"ל שלא הוי עולה בכלל, ואסור להקריבה מקדש משום חולין בעזרה.

⁴ ואפי' ברוצה להקריבה במקדש וכנ"ל.

⁵ מבואר בגמ' שבין לרב המנונא ובין לרבא אליבא דרבנן כוונתו לצעורי נפשיה, והיינו שעכ"פ נדר לפחות לאסור עצמו מן היין, אם לא בתורת נזירות כבד מפורש כן בתוס' בנזיר (דף יא. ד"ה דהוי, ע"ש) וע' להלן. ור"ש חולק וסובר שאינו נזיר בכל ומותר ביין.

⁶ מבואר במשנה שיגלח לכתחילה במקדש, וביארו התוס' בנזיר (דף יא. ד"ה דהוי) שמשמעות לשונו היא שני צדדים, משמע נזירות מעליא לגלח במקדש, ומשמע לצער עצמו - דהיינו רק נדר מיין ולא נזירות - ולגלח בבית חוניו, ולכך הנזירות מתלא תליא וקאי, אי מגלח במקדש גילה בדעתו שלנזירות נתכוין ועל מנת שאגלח בבית חוניו שהזכיר לאו כלום הוא, ואם גילח בבית חוניו גליא מילתא דרק לציעורי נפשיה קא מכיון ולא לנזירות.

חוקן ע"י כולל עיון הדף

ת.ד. 43087, הר נוף, ירושלים • מיקוד 91430

טל/פקס 6515004 (אחה"צ) ilco@dafyom.daff

מנחות דף קט.

כהן ששימש בבית חוניו, לאיזה דברים הוא התחלל מקדושתו, ולאיזה לא? [תוד"ה לא].

לישא כפים ולקרא ראשון	לאכול בקדשים	לשמש בבית המקדש	
התחלל	לא התחלל	התחלל	לתוס' בשם ספר והזהיר
לא התחלל	לא התחלל	התחלל	לרש"י בתשובה

מנחות דף קט:

כהן שעבד עבודה זרה באחד מהאופנים דלהלן, האם הקרבנות שיקריב לה' עולים לריח ניחח?

במזיד	בשוגג	
לרב נחמן: עולה לריח ניחח לרב ששת: לא עלה	עולה לריח ניחח	שחט
לא עולה	לרב נחמן: עולה לריח ניחח לרב ששת: לא עלה	זרק, השתחוה, אמר אלי אתה ⁷

באיזה פרטים נחלקו ר' מאיר ור' יהודה במעשה בית חוניו?

מי נתקנא במי	מי היה גדול ממי	לשם מה הקריבו שם	
שמעי בחוניו	שמעי מחוניו ⁸	לשם ע"ז	לר' מאיר
חוניו בשמע ⁹	חוניו משמע	לשם שמים	לר' יהודה

הדרן עלך מסכת מנחות בס"ד

⁷ בגמ' מבואר שגם בדין השתחויה והודאה נחלקו רב נחמן ורב ששת, אכן לא מבואר אי מיירי בשוגג או במזיד או בשניהם. אמנם ברמב"ם (פ"ט מביאת המקדש הלי י"ג) מפורש להדיא שהשתחויה והודאה הוי כשירות של זריקה, ופסק כרב ששת שאפי' בשוגג נפסל, ע"ש.

⁸ ועל זה הקשו תוס' דכיון ששמעי היה גדול שהיה צריך ללמד לחוניו סדרי עבודה, איך מנהו שמעון הצדיק לחוניו להיות תחתיו, ע"ש.

⁹ אף שבתחילה ויתר לו בגלל שגדול ממנו, אח"כ חזר ונתקנא בו.